

Nr 754

Av herr **Larsson** i Norderön **m. fl.**, om upprätthållande av en effektiv varudistribution på landsbygden.

(Lika lydande med motion nr 609 i Första kammaren)

Förutsättningarna för en väl fungerande varudistribution på landsbygden har de senaste åren oupphörligen försämrats. Folkminskningen har medfört att köpkraftsunderlaget för den bofasta handeln minskat. I många fall har situationen skärpts genom konkurrens från kringföringshandeln. Denna kringföringshandel kan i vissa lägen vara till stor fördel för befolkningen, när avstånden till butikerna är stort. Men den bidrar i många fall också till att rycka undan underlaget för den bofasta handeln och får då snarast negativ effekt på den totala varuförsörjningen på landsbygden.

Samtidigt som den bofasta handeln på detta sätt får vidkännas minskande omsättning, ökas dess kostnader till följd av höjda transportkostnader, ökande löner och ett högt ränteläge.

Tillgången till bofast handel är i många fall avgörande för många människors levnadsbetingelser på landsbygden. 1960 års jordbruksutredning har i sitt betänkande del A (SOU 1966: 30) pekat på följderna av en utveckling som leder till försämrad varuförsörjning. Den har särskilt haft de äldre människornas situation i tankarna. De kan i många fall få sin ekonomi försämrad, och, säger utredningen, »för att undvika detta kan de bli nödgade att flytta in till tätorterna, i den mån detta är möjligt med hänsyn till bostadsbristen och höga hyror». Utredningen, som på detta sätt pekar på de allvarliga konsekvenserna av den pågående utvecklingen, har inga lämpliga åtgärder att rekommendera för att förhindra en ytterligare försämring. Mycket talar därför för att svårigheterna för varudistributionen på landsbygden kommer att ytterligare öka, vilket otvivelaktigt måste leda till allvarliga svårigheter för enskilda individer och hela bygder.

Inte minst företrädare för handeln har i den allmänna debatten många gånger pekat på de oroande dragen i den pågående utvecklingen och bl. a. ifrågasatt, om inte initiativ från samhället kan bli nödvändiga för att klara varudistributionen på landsbygden. Detta förstärker intrycket av att åtgärder för att trygga en rimlig varuförsörjning på landsbygden måste vidtas innan alltför stora skadeverkningar uppstått. Detta synes vara så mycket mera angeläget som de av utvecklingen drabbade i många fall har ytterst begränsade möjligheter att på egen hand reda upp situationen.

Frågan har dock mera långtgående konsekvenser än så. En ytterligare försämring av landsbygdens varuförsörjning måste — som 1960 års jordbruksutredning antyder — leda till att trycket på tätorterna och efterfrågan på deras begränsade bostadstillgångar ökar. För skogsbruket och turistlivet i stora delar av landet är också en försämrad varuförsörjning ett svårt handikapp.

Eftersom åtgärder syftande till att underlätta landsbygdens framtida varuförsörjning inte bör få leda till ingrepp i den rådande konkurrenssituationen, torde en lösning inte kunna åstadkommas utan ingående studium och överväganden. Det synes oss därför nödvändigt, att en särskild utredning tillsättes med uppdrag att överväga åtgärder, som kan främja upprätthållande av en effektiv varudistribution på landsbygden.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning om åtgärder, som kan främja upprätthållande av en effektiv varudistribution på landsbygden.

Stockholm den 26 januari 1967

Erik Larsson (cp)
i Norderön

Jan-Ivan Nilsson (cp)
i Tvärålund

John Eriksson (cp)
i Bäckmora
